

Uudis kevadkogritsa söödavuse kohta

Kuulo Kalamees

Aastakümneid seeneraamatutes kirjutatud teave selle kohta, et kevadseen kevadkogrits (*Gyromitra esculenta*) on kuivatatuna sama ohutult söödav nagu kupatatuna (vt. ka autori artiklit Eesti Looduses nr. 4, 2011), on viimastel aastatel ümber hinnatud Soome toiduainete ohutuse uurimise asutuse EVIRA veebi lehekülgedel [2] ja samuti tema kodulehel [1] ilmunud artiklite põhjal.

FOTO: VELLO LIIU

Kevadkogrits on söödav kupatatult, kusjuures ka kuivatatud kevadkogritsaid tuleb enne tarvitamist kupatada. Kevadkogritsaga on üsna sarnased kurrel ja mürkliid, kes on hinnatavad söögiseened värskest

EVIRA peab kuivatatud kevadkogritsaid sama mürgiseks kui kupatamata seeni. Selle asutuse soovitude järgi tuleb kuivatatud seentega toimida enne söömist järgmiselt: 1) leotada neid külmas vees vähemalt kaks tundi, arvestusega 1 liiter vett 50 g (ehk 2 dl vett 10 g) seente kohta; 2) kupatada seeni vähemalt kaks korda viie kuni kümne minuti jooksul vahekorras: 3 osas vees 1 osa seeni ehk 5 liitrit vett 1 kg leotatud seente kohta.

Nende protseduuride vahel ja lõpus tuleb seeni hästi nõrutada või kurnata;

seente keetmisel tekkivaid aure ei tohiks sisse hingata; seente leotamisel ja keetmisel kasutatud vett ei tohi pärast kasutada toidu valmistamisel. Seejärel võib seeni söögiks valmistada nagu tavaliselt.

EVIRA on nimetatud valmistamisviisi kehtestanud ainult Soome tingimustes. Anname selle põhjal siiski ka Eestis soovitude, et kevadel korjatud ja kuivatatud kevadkogritsaid tuleks enne söömist leotada ja kupatada. Parem ikkagi karta kui kahetseda, sest güromitriinimürgistus on tõsine oht. ■

1. EVIRA. False morel fungi – poisonous when raw. How to prepare False morel fungi. – www.evira.fi.
2. EVIRA. Nordic recipe archive. Main recipe page. Glossary. False morel (*Gyromitra esculenta*). 1997–2011. – www.dlc.fi/~marianna/gourmet/morel.htm.

Lisainfo: Elintarviketurvallisuusvirasto EVIRA (Finnish Food Safety Authority EVIRA), Mustialankatu 3, FI-00790 Helsinki, Finland. – kirjaamo@evira.fi

Kuulo Kalamees (1934) on TÜ mükoloogia emeritprofessor.